

Magna Charta evropských univerzit

Bologna 1988

Preambule

Podepsaní rektori evropských univerzit, shromáždění v Boloni u příležitosti devítistého výročí nejstarší univerzity v Evropě, čtyři roky před definitivním zrušením hranic mezi zeměmi Evropského společenství, v očekávání dalekosáhlé spolupráce mezi všemi evropskými národy a v přesvědčení, že občané a státy by si měli víc než kdy jindy uvědomovat úlohu, kterou budou mít univerzity v měnící se a stále více se internacionalizující společnosti, mají za to:

1. že s blížícím se koncem tohoto tisíciletí závisí budoucnost lidstva značně na kulturním, vědeckém a technickém rozvoji; a že ten má svůj základ ve střediscích kultury, vědy a výzkumu, jak je představují skutečné univerzity;
2. že úkol univerzit vzdělávat mladší generace zahrnuje v sobě v dnešním světě i službu společnosti jako celku; a že kulturní, sociální a ekonomická budoucnost společnosti vyžaduje zejména značné investování do permanentního vzdělávání;
3. že univerzity musí poskytnout budoucím generacím vzdělání a odbornou přípravu, která naučí je samé a jejich prostřednictvím i ostatní vážit si mimořádně důležité rovnováhy přírodního prostředí a života samotného.

Podepsaní rektori evropských univerzit vyhlásují před všemi státy a před svědomím všech národů *základní principy*, na nichž musí nyní i v budoucnu spočívat úloha univerzit.

Základní principy

1. Univerzita je autonomní instituce, která žije uvnitř společností organizovaných rozdílně podle zeměpisných podmínek a různé historie; produkuje, testuje, hodnotí a předává kulturu prostřednictvím badatelských a výukových aktivit.

Aby mohla vyhovět potřebám současného světa, musí být její bádání a výuka morálně a intelektuálně nezávislé na jakékoli politické a ekonomické moci.

2. Výuka a bádání musí jít na univerzitách ruku v ruce, nemá-li univerzitní výuka pokulhávat za měnícími se potřebami, za požadavky společnosti a za pokrokem v poznacích vědy.
3. Svoboda bádání a výuky a výchovy je základním principem univerzitního života; veřejné orgány i univerzity, každý v rámci své kompetence, musí zajistit respektování tohoto základního požadavku.

Univerzita odmítá netoleranci a je vždy otevřená dialogu, a jako taková je ideálním místem setkávání učitelů, schopných předávat své znalosti a dobře vybavených prostředky k jejich rozvoji bádáním a inovacemi, a řádných studentů, toužících a schopných obohatit se těmito znalostmi.

4. Univerzita je nositelkou evropského humanismu; cílem jejího stálého snažení je univerzální vědění; při naplňování svého poslání překračuje geografické a politické hranice a stvrzuje životně důležitou potřebu, aby odlišné kultury o sobě věděly a navzájem se ovlivňovaly.

Prostředky

Dosažení těchto cílů dodržováním takových principů vyžaduje účinné *prostředky*, odpovídající současné situaci.

1. Aby se zabezpečila svoboda bádání a výuky, musí prostředky k tomu vhodné být k dispozici všem členům univerzitní komunity.
2. Přijímání učitelů a pravidla pro jejich postavení musí být podřízeny principu, že bádání je neoddělitelné od výuky.
3. Každá univerzita musí – podle místních specifických podmínek – zajistit svým studentům základní svobody a nezbytné podmínky pro dosažení jejich cílů v oblasti kultury a v odborné přípravě.
4. Univerzity, a to zejména univerzity evropské, považují vzájemnou výměnu informací a dokumentace, stejně tak jako rozhojnění společných vědeckých iniciativ, za podstatné prostředky pro stálý pokrok poznání.

Z těchto důvodů univerzity, tak jako v nejranějších letech své historie, podporují mobilitu učitelů-badatelů a studentů; postupy vedoucí k ekvivalentům, pokud jde o postavení (funkce), tituly, zkoušky (při současném zachování národních diplomů) a udílení stipendií, považují za podstatné naplnění svého poslání v podmínkách nynější doby.

Podepsaní rektori jménem svých univerzit podniknou všechno, co je v jejich silách, aby všechny státy, jakož i zainteresované nadnárodní organizace, směřovaly ve své politické linii k uplatňování zásad této Magny Charty, která je jednomyslným vyjádřením autonomní vůle univerzit.

Bologna, 18. září 1988